

Birthe: Jeg er sgu' imponeret over dig, Niels Lind, hvis du slipper godt fra det her.

Niels Lind: Vogt dig dog, menneske. Næste gang vi ses, er du nok ikke så kæphøj!

Byfoged Friis: Hvis ikke parterne kan vise respekt for retten, må jeg ophæve tinget og tildele mulkt for foragt for retten. ... Hr. Lindtrup, har De spørgsmål til disse vidner eller selv vidner at føre?

Lintrup: Hele denne ret forekommer mig at være en skueproces. Hr. Lind har fået lov til at dreje hele forhøret uden om hans egen part i sagen, selvom de førte vidner tydeligvis har mere at sige om Godsforvalterens egen rolle. Efter aftale med min klient vil jeg opsætte sagens videre gang og domfældelse ved at rejse en kontrasag mod Godsforvalter Lind. De forhold, som vidnerne ikke fik lejlighed til at udtale sig om, vil Ritmester Wivet på vegne af sig selv og sin familie rejse sag mod godsforvalteren om. Den verserende sag kan ikke afsluttes, uden at Godsforvalterens rolle i forhold til købmand Severin Bechs hustru samt købmand Borthigs hustru og tjenestepige klarlægges.

Byfoged Friis: Dette andragende kan ifølge retsprocedurene ikke afvises, som sagen står. Jeg afventer en skriftlig indstævning med kontrasagens andragender inden fjorten dage. Tinget er hermed hævet.

Lintrup pakker sine ting og forlader hastigt scenen. Vidnerne Mikkel og Birthe føres ud. Tilbage er Niels Lind og Byfoged Friis. Lind er først lidt rystet.

Akt II, scene 1.2

Niels Lind: Jamen Friis, det kan du da ikke! Det er ikke rimeligt. Min sag er jo åbenlys og klar – du skal bare afsige dom.

Byfoged Friis: Som prokurator kender du reglerne lige så godt som jeg – og du har mildest talt ikke spillet dine kort godt her. Det er magtfulde folk, du er oppe imod.

Niels Lind: Jeg er blevet ydmyget og vanæret, tvunget i ulovlig duel og på det skammeligste trukket i fangehullet på grund af sådan en opblæst nar med sine våben, klingklang og sildesalat. Så forsøger jeg at få lidt oprejsning her i retten - og hvad ender det med? Nye anklager vælter ned over mig. Jeg regnede med, at du i det mindste kunne støtte mig lidt. Og så de næsvise natfolk. De sidder her i vores ret og gør sig til og kæfter op. Enhver ved at de stjæler med arme og ben og at der foregår skammelige og hårrejsende ting i natmandshuset. Alligevel sidder Birthe der på bænken og langer ud og anklager mig for dit og dat.

Byfoged Friis: Jeg siger dig, Lind, vogt dig for Wivet. Natfolk lytter ingen til. Men i sin kontrasag har Wivet ret alvorlige ting på dig. Fru Severin Bech blev stum og gik hen og døde efter din mellemkomst, og fru Borthig føler sig forulempet af dig. Sig mig, hvad gør du ved dem?

Niels Lind: Du tror mig sikkert ikke, Friis, men nu siger jeg dig det, som det er: de er liderlige og bange for det selv. Men hvem kan sige det i retten?

Byfoged Friis: Det forlyder at Fru Borthig vil vidne mod dig i kontrasagen.

Niels Lind: Nu må det stoppe! Men jeg frygter ingen, så lad hende bare stille op og blive til grin. Men lige nu, lige i dette øjeblik, står det klart for mig, hvad jeg skal. Jeg skal rydde op i det afskum, den bærmæ af lyssky kriminelle, som lusker rundt om natten og skaber skræk og rædsel, som myrder og bryder ind hos folk, som spiser selvdøde dyr og kvæler bøndernes dyr på markerne og som skærer lemmerne af ligene i galgerne. Alle skal komme til at anerkende Niels Lind som den, der kom dette natmandsuvæsen til livs.

Byfoged Friis: Om jeg begriber dig, Lind!! Du står over for en sag, som kan knuse dig fuldstændig, og så snakker du om at kaste dig ud i en ny, stor vild sag.

Niels Lind: Der er vist ret meget, du ikke begriber, lille Friis.

Akt II, scene 2

Skift til højre scenedel, hvor vi igen er i Kalundborg Byting, men på et andet tidspunkt og under andre omstændigheder. Retshandlerne ledes igen af byfoged Otto Pedersen Friis. De anklagede – Mikkell Natmand, hans bror Hans, der er natmand i Slagelse, Mikkells søster Birthe og Mikkells kone Maren – er alle til stede ved edsafleggelsen, men føres derefter ud og bringes ind enkeltvis og afhøres uden de andres tilstedeværelse. De to andre vidner er til stede hele tiden, ligesom der er en skriver og fængselsbetjent. Som tilhørere i Tinget er der nogle fine folk (borgmesteren, pastor Paludan, et købmandspar ...). De anklagede er mærkede efter tre uger i byens fængsel.

Byfoged Friis: Kalundborg Byting skal i dag behandle en sag, der er rejst af Godsforvalter Niels Lind, oprindeligt på anfordring af bønderne i Rørby. I sagen anklages natmandsfamilien i Kalundborg - Mikkell Natmand, dennes bror Hans Natmand fra Slagelse, Birthe Natmandsdatter og Mikkells kone Maren Natmand – for fem forhold, som her skal prøves i tinget. De fem punkter er 1)

.....